

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
200302779-3/TRW

Vår ref.
200304400 U-A HAA/ew

Dato
20.08.2003

Høring – forslag til ny minerallov

Justisdepartementet viser til Nærings- og handelsdepartementets brev 26. mai 2003.

Innledningsvis vil Justisdepartementet gi full tilslutning til arbeidet med å samle og forenkle regelverket for bergverkssektoren. Våre merknader knytter seg i hovedsak til enkeltstående bestemmelser i lovutkastet.

Vi vil likevel kort bemerke at det senest i 1995-96 var korrespondanse mellom våre to departementer om et tidligere forslag om generell leterett også for ikke-mutbare mineraler og Grl. § 104. Denne problemstillingen burde vært omtalt i høringsbrevet, med et eksplisitt standpunkt fra Nærings- og handelsdepartementets side.

Problemstillingen må uansett drøftes i odelstingsproposisjonen. Kopi
./ av vårt brev 13. februar 1996 følger vedlagt.

Til § 11

I utkastet § 11 første ledd er det fastsatt at den som vil undersøke forekomster av mutbart mineral i et område, må søke om dette til direktoratet, og at undersøkelsesrett kan nektes dersom søkeren har brutt bestemmelser gitt i eller i medhold av loven. Etter Justisdepartementets syn bør denne bestemmelsen klargjøres.

For det første er det uklart om søknaden kan avslås av andre grunner enn det som er nevnt i annet punktum. Til sammenlikning bestemmer § 27 at søknad om utvinningsrett *skal* innvilges dersom vilkårene i § 27 er oppfylt. Hvis det er meningen at søkerne skal ha et tilsvarende *krav* på å få undersøkelsesrett etter § 11, kunne dette klargjøres ved for eksempel å tilføye i annet punktum at "undersøkelsesrett *bare* kan nektes dersom...

(osv.)”

For det andre virker også nektelsesgrunnen – at søkeren har brutt bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her – noe uklar. Så vidt vi kan se, inneholder ikke loven mange bestemmelser om situasjonen før det søkes om undersøkelsesrett. Hvis det er meningen at søkerens brudd på lovens bestemmelser i forbindelse med *andre* eller *tidligere* undersøkelses- eller utvinningstillatelser skal medføre at søknaden kan nektes, kunne dette med fordel presiseres. Ved utformingen av regelen her bør man for øvrig ta i betraktning at utkastet § 66 gir hjemmel til å trekke tilbake en undersøkelsesrett når det foreligger vesentlig brudd på bestemmelser eller pålegg gitt i eller i medhold av loven.

§ 11 annet ledd er vanskelig å forstå. På bakgrunn av merknadene til bestemmelsen foreslår vi at leddet i stedet utformes slik: ”Undersøkeren kan bare gis én undersøkelsesrett for samme område.” I spesialmerknadene (s. 59) heter det at innehaveren av en undersøkelsesrett (undersøkeren) ”ikke kan søke om sikre” rettigheter. Dette er upresist. Loven oppstiller ikke et forbud mot å søke, men den stenger for ytterligere tildelinger.

Til § 17 og § 10

Tilsynelatende er det motstrid mellom første og annet punktum i § 17. Første punktum sier at undersøkelsesretten også omfatter rett til prøveuttak, mens annet punktum sier at prøveuttak krever særskilt tillatelse fra direktoratet. Dersom meningen med første punktum er å regulere forholdet til grunneieren, bør dette komme klarere frem. Alternativt kan man stryke første punktum og i forlengelsen av nåværende annet punktum bestemme at tillatelse til prøveuttak kan eller skal gis dersom prøveuttak er nødvendig for å vurdere forekomstens drivverdighet – hvis det er dette som er meningen.

Tilsvarende motstrid eller uklarhet oppstår i forbindelse med § 10. Første punktum i § 10 gir inntrykk av at det ikke er nødvendig med en særskilt tillatelse til å gjøre prøveuttak inntil 2000 m³, men at det er nok at direktoratet og kommunen blir varslet. Henvisningen i annet punktum til reglene i § 17 annet til femte punktum innebærer imidlertid det motsatte. Hvis vi har forstått § 10 riktig, bør den heller lyde: ”Prøveuttak skal varsles til kommunen og krever særskilt tillatelse fra direktoratet. § 17 tredje til femte punktum gjelder tilsvarende.” I forhold til grunneieren forutsetter vi at prøveuttak av ikke mutbare mineraler må bygge på avtale med grunneieren, jf. § 9.

Til § 52

Erstatningsplikt etter § 52 bør vel også omfatte ikke-mutbare mineraler, jf. også forholdet til GrL § 105.

Til § 53

Etter vår mening bør det overveies å klargjøre at grunneieren og andre interesserte (f.eks. miljøvernorganisasjoner) kan kreve opprydding innen en frist som direktoratet setter. Utformingen av § 53 bør ellers vurderes i lys av forurensningslovgivningen, siden unnlatt opprydding ofte kan medføre forurensning f.eks. ved avrenning.

Til § 58

Det bør vurderes om tilsynet i samband med kontroll bør gis en eksplisitt hjemmel til inspeksjon, f.eks. etter mønster av forurensningsloven § 50. Utkastet mangler dessuten regler om kontrollobjektets opplysningsplikt.

Til §§ 63 og 64

Etter Justisdepartementets syn virker det vel strengt at det skal betales dobbel avgift dersom den forskuddsvise avgiften ikke blir betalt innen fristen, jf. utkastet § 63 annet ledd. Man bør vurdere å fastsette en lavere tilleggsavgift. Annet ledd fjerde punktum synes streng. På den annen side kan avgiften godt være tvangsgrunnlag for utlegg.

Når det gjelder årsavgift til grunneieren, jf. utkastet § 64, kan det med fordel presiseres i motivene at dette er pengekrav "på formuerettens område" som faller innenfor reglene om forsinkelsesrente i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Til kapittel 12 i høringsnotatet

I kapittel 12.1 er det gjort to små feil når det gjelder beskrivelsen av Ot.prp. nr. 53 (2002-2003) Om lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (Finnmarksloven): Etter forslaget har statens styrerepresentant *ikke* stemmerett, men visse andre funksjoner (jf. tredje avsnitt). Videre er det foreslått en lovhjemmel til å gi forskrift om at *Finnmarkseiendommen* skal ha rett til avkastning av gruvedriften utover det grunneier har etter gjeldende regler. Begrepet "urfolket" blir noe uklart i denne sammenheng.

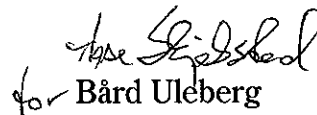
I kapittel 12.2 har Nærings- og handelsdepartementet gitt uttrykk for at det vil være en forskuttering av arbeidet til Samerettsutvalget II å innføre bestemmelser som tilkjenner samene rettigheter ved mineralaktivitet utenfor Finnmark nå. Justisdepartementet er enig i dette, men bemerker likevel at det ville være mulig å innføre de særlige *saksbehandlingsreglene* i Finnmarksloven for hele det samiske reindriftsområdet, med Sametinget og reindriftsorganene som aktører.

Annet

I forkant av den lovtekniske gjennomgåelsen av det kommende proposisjonsutkastet gjør vi oppmerksom på at leddene i paragrafene i lovutkastet ikke er markert med innrykk slik det skal gjøres.

Med hilsen

Harald Aass
seniorrådgiver

for Bård Uleberg
førstekonsulent